

ДЕМОБІЛІЗАЦІЯ ВПАРІ З ЗАГАЛЬНИМ ІНТЕРЕСОМ

ПЛЯН НАСТАНОВИТИ ДИРЕКТОРА ПРИ РОЗДІЛЮВАННІ ПРАЦІ

Звісний дорадник президента Рузвелта, Бернард М. Бейрук, оприлюднив свій погляд на демобілізацію ветеранів після основних студій цієї проблеми. Він твердить, що упривилеюване становище, яке обіймається повертаючим воякам при розділюванні праці після повороту з війни, може спричинитися лише до замішання. Тому він каже, що „розв'язка ветеранського питання „не може бути трактована, як справа сама для себе, а в зв'язку з усіма проблемами краю.

Справу заняття для безробітних треба трактувати разом із розміщенням ветеранів при роботі. Для переведення в життя цієї справи треба настановити окремого директора для приділення праці. Коли ветеранів будемо трактувати як громадян на рівні з іншими безробітними, тоді можна буде скорше вмістити їх у громадське життя — думає Бейрук.

Розв'язку чисто ветеранської справи, тобто медичної допомоги і безпеки Бейрук радить віддати Адміністрації Ветеранів, яка остає під управою ген. Бредлія. Для цієї розв'язки засував Бейрук засади, які обіймають 7 точок.

РЕДУКУЮТЬ ВИДАТКИ В БУДЖЕТІ НА ПІВЧВЕРТА БІЛІОНА.

Президент Труман пропонує конгресові видати на 1946 рік. У проєкті він пропонує знизити видатки на \$3,500,000 і обмежити діяльність уряду для військових справ лише на 28 військових агентств. Інші справи, зв'язані з видатками з бюджету на наступний рік, пропонує президент конгресові у своїм посланні або в окремих пропозиціях наступного тижня.

ЗІСКИ АМЕРИКАНСЬКОГО ПРОМИСЛУ ПОНАД ШІСТЬ БІЛІОНІВ.

Рада Військової Продукції оприлюднила статистику зисків американських промислових підприємств в часі війни. Із зіставлення виходить, що Америка це найбільше промисловий край у світі, а зиски промислових підприємств по запланованню податків вносять \$6,400,000,000. Рада твердить, що це небувалий в історії Америки розвиток промислу, який вказує на „фінансове здоров'я краю”.

РІЗНІ РОДИ ПОВОЄННОЇ ПРАЦІ.

Комісія Робочої Сили вичисляє такі роди праці безпосередньо після закінчення війни: будова домів, праця на фермах і продаж продуктів. Щодо цього останнього заняття, що комісія твердить, що яких 200,000 людей, спосібних бути продавцями („сільськими”) можуть негайно піти до праці. Від жовтня запотребування ще збільшиться. У перед-різв'язанні часі департаментові й інші крамниці будуть потребувати 100,000 додаткових робітників та робітниць при продажу краму, а крім цього 100,000 людей при напругах. Тому, що Японія завалилася саме в часі жнив, то в часі від серпня до жовтня потрібно при різниці який мільон робітників.

БОЯТЬСЯ ПИЯНСТВА СЕРЕД ВЕТЕРАНІВ.

Краєвий Комітет Алкоголічної Гігієни в Балтимор пригадується над впливом війни на моральний стан вояків і приходить до висновку, що ветерани будуть схильні запиватися. Щоб цьому запобігти, комітет має видати книжку із вказівками, як поводитися з такими ветеранами, що схильні до пиянства. Крім цього комітет має в плані улаштовувати спеціальні лекції і втримувати табори для таких ветеранів, які схочуть самі рятуватися перед небезпечкою пиянства.

ВИПРОДУЮТЬ ВЕЛИКУ НАДВИШКУ З ВОЄННОЇ ПРОДУКЦІЇ.

Департамент торгівлі оприлюднює, що вже найближчого тижня розпочнеться випродаж надвишки військових продуктів загальної вартості \$300,000,000. На предмети продажу будуть наставлені постійні ціни на підставі оцінки Бюро Адміністрації Цін. Вироби будуть продані дрібним торговцям, а ці знову розпродають їх загальній публіці. В оповісті про випродаж згадані такі вироби: батареї і металоючі світла („флешлайт”); папір до писання, складані крісла і стільці; матеріали й пошивки на подушки; залізні вироби для домашнього вжитку; мішки до спання, лещети і взуття на сніг; файки і торбинки на тютюн; троки й інші вози; машини до будови і ручні прилади.

ЯК НЕ МАЄТЕ ПРАЦІ, АБО ХОЧЕТЕ КРАЩО,
чому не користати з оголошень знаменитих нагод для зарплати, поданих у оголошеннях нових робіт у „Свободі”?

Годяться на злучений департамент краєвої оборони

Проект злуки департаменту війни й морської в один спільний департамент краєвої оборони дістав призначення від начальників штабів збройних сил Америки. Війна на Пасифіку вказала, що злука департаментів є необхідна на випадок наступної війни для втримання одностайного плану. Населення Злучених Держав вже мало нагоду передумати цей план, бо його оприлюднено ще в лютому б. р. Найбільшими противниками такої злуки були летунів в службі одного або другого департаменту, однак й вони тепер прийшли до висновку, що злука конечна.

На підставі плану, виробленого начальниками генеральних штабів, секретар Краєвої оборони був би цивільною людиною, яка бере участь в засіданнях кабінету президента, а під ним був би один командант усіх збройних сил. Такому командантові повинувалися би окремі команданти армії, флоту і повітряних сил.

ВЕЙНРАЙТ ПРАВДИВИМ ГЕНЕРАЛОМ

Герой з часів боїв на Батаані, лейтенант ген. Джонатан Вейнрайт, піднесений президентом Труманом до рангу дійсного генерала. Він остався до кінця на становищі команданта на Філіппінах тоді, коли ген. МакАртур дістав наказ тікати з Філіппін до Австралії. Вейнрайт попав опісля в японський полон, а після здачі Японії він вийшов на волю і брав участь у підписуванні здачі Філіппін японцями. Він приїде наступного тижня до Вашингтону, а потім відбуде парадний візд до Нью-Йорку.

Його іменування має ще бути затверджене сенатом.

ЛІМЕН ДОМАГАЄТЬСЯ ДОПОМОГИ ДЛЯ АЛІАНТІВ

Генеральний Директор організації УНРРА Герберт Лімен жадає від конгресу внаслідок видання \$1,800,000,000 на дальше ведення допомогової акції серед союзників Америки. Він каже, що союзникам треба допомогти пережити важкий час. Із жаданих фондів УНРРА малаб дати Італії \$450,000,000, Китаєви \$800,000,000, а Совети домагаються \$700,000,000, але це ще не вирішено. Домагання УНРРА має піти негайно під народи конгресу.

Департамент стейту розкриває страшні японські злочинства, поповнювані над американськими полоненими

Ще досі американський уряд не може подати цілого звіту про долю американських полонених у Японії, бо ще далі збираються матеріали і переслідуються щораз нових свідків, що звільнені з полону. Але той матеріал, що його вже департамент стейту дав до загального відома є страшним обвинуваченням Японії у варварстві й нечуні дикунстві. Оті варварства були відомі до певної міри Вашингтонському уряду вже давніше і він вислав був в часі війни яких 240 протестів у цій справі. Між іншим запропонував був проти масакри 150 американських полонених на Філіппінах, 14 грудня 1944. У звіті подається докладно як ті японські злочинства виглядали. Як живцем спалювано полонених, обливаючи тунель, де вони находились газоліном, а тих, що хотіли рятуватися з вогню втече, проколювано багнетами чи вбивано крісними пострілами. Деяких, що ще жили, просто живцем поховали. Далі подається випадки, де полонених бито в нелюдський спосіб, зокрема американських летунів, а одному з них по страшним цілоденним побиттю, стято голову, дня 24. березня 1944 в Новій Гвінеї. Далі оповідається про японське торпедування корабля з американськими полоненими, та вбивання в морі тих, що хотіли рятувати життя, скакаючи в море, чи халапочися за рятункові човна. Знов 29, яких схопили живими, перенесли на інший корабель і там їх розстріляли, а тіла покидали в море.

ЗА ЗАДЕРЖАННЯ АМЕРИКОЮ МОРСЬКИХ БАЗ НА ПАЦИФІКУ І АТЛАНТИКУ

Конгрес рішати не забаром пропозицію, предложену Американською Флотом, щоб для безпеки Злучених Держав і мира задержати під американською контролею цілий ряд островів на Пасифіку, усіх дев'ять, що творять морські бази, а теж шість морських баз на Атлантиці, включно з базами на Бермуді й Нью-Фавленд. Між островами на Пасифіку є такі як Кодіак на сході від Аляски, Адак на Алеутських островах, Балбоа в Панамській Зоні, Гвам, Сайпан, Окінава, Філіппіни і т. д. Один з островів — Манус — є в британській посіданню. В меморіалі кажеться, що це булоб „слабою стороною” Злучених Держав, якщо б цей ланцюжок островів був у чужих руках. Між тими островами Окінава є найближче самої Японії. Опанування тими островами, як кажеться, є безпекою перед новою есентуальною агресією з боку Японії. Ті проєкти зістали предложені конгресовим Комітетам морських справ для дальших студій покищо в неформальний спосіб, поки сам конгрес не скаже своє слово, як до цього поставитись. Оті пропозиції вважаються „як мінімум, конечне для американської безпеки”. Усе це може ще бути змодифіковане відповідними міжнародними договорами.

З ЯПОНСЬКИХ ЗДАЧ НА ФІЛІППІНАХ.—Отся сцена знята недалеко Манілі, столиці Філіппін, в горах Сієрра Мадре. Бачимо американських офіцерів з 38 Дивізії, як елдухають японських військових висланників про їхню здачу американцям. Ззду бачимо розташовані японські частини.

ЯПОНІЯ ПРОГРАЛА ВІЙНУ, ЩЕ ЗАКИ СКИНЕНО АТОМОВУ БОМБУ

Квестію, як є з японською прогрою в японським розумінню, розв'язав в японським соймі сам прем'єр, князь Наругіко Гіраші-Куні, родич японського царя Гірогіта. Він представив широко останні місяці війни, а з того, що він сказав, ясно виходило, що вже кілька місяців до формального закінчення війни, воєнне положення Японії було безнадійне. Залишилася тільки четвертина кораблів, цілковито підупала продукція, а сталева продукція вносила четвертину передвоєнної продукції; всюди дався відчувати болочо брак харчів, а комунікація була цілковито знищена. Усе те спричинили американські бомбардування, а теж і субмарини, які спаралізували зв'язок властивої Японії з колоніями, а тим самим спаралізували довіз сирівців і поживи. З тої причини війна була програєна ще заки скинено першу атомову бомбу, чи заки Совети виповіли війну, заявив прем'єр. Він теж віддав глибоку пошану і вдячність імператорові за далековидючість, що закінчив війну. Казав, що цсар був глибоко занепокоений японським нападом на Перл Гарбор, себто тим, що Японія мусить входити в конфлікт з Злученими Державами і Британією, вважаючи, що це є „найбільшим нещастям людскости”.

КАЖЕ, ЩО ВІЙНА ПРОДОВЖИЛАСЬ ЧЕРЕЗ СОВЕТИ.

Японське радіо, передаване з Токіо, подало, що японський уряд віднісся був ще в червні до советського уряду в справі закінчення договору приязни та „в інших справах”, себто в справі замирення з Америкою і Англією. Таке сказано тепер перед японським соймом з тим, що стверджено, що Японія зволікала з прийняттям Потсдамського ультимату, ждучи на відповідь Советів. До перва 8. серпня повідомив советський уряд японського амбасадора, що дальша акція з його боку злишна, бо Японія відкинула Потсдамську Деклярацію, та що від 9. серпня існуватиме між Японією і Советами воєнний стан.

РОЗВІДЧИ СТЕЖІ ВЖЕ В ТОКІО.

До японської столиці ввійшли вже передні американські стежі, щоб приготувати вхід Першій Кавалерійській Дивізії, що разом з ген. МакАртуром займе цсарську столицю під альянтську окупацію уже цієї суботи.

ГОДУЮТЬ ЯПОНЦІВ.

Американські військові частини, призначені для окупації морської бази Йокосука, почали роздавати між місцеве населення харчі та ліки. Кажуть, що це найбільше ділає на японців і наклонює їх симпатично до окупантів.

ПРОТИ ЧОРЧИЛА.

Частина італійської преси, пишучи про сходінні бувшого британського прем'єра, Вінстона Чорчила, з італійським престолонаслідником Гумбертом, які то мали ніби відбутися в Мілані, гостро атакує Чорчила за те, що хоче рятувати королівство в Італії як той „середньовічний лицар”. Бритійська амбасада заперечує ці сходінні.

„ПОГОНІЧ НЕВІЛЬНИКІВ”.

В Брюсселі, Бельгія, покарано смертю д-ра Альберта Рокура, років 37, якого звали „погоничем невільників”, а це тому, що вислав за нацистської окупації сотки бельгійців на примусові роботи в Німеччині.

НЕ ПРИЗНАЮТЬСЯ ДО ЗРАДИ.

До Філіппін буде відставлений незабаром з Японії Хорхе Варгас, філіппинський співпрацівник з японцями, щоб його там судити. Разом з ним буде висланий і „президент” лялькової філіппинської республіки під японцями, Хосе Лорел, що теж тепер ми на переговори, якщо один і другий думали про мотиви своєї роботи, заявив, що в Філіппінах кожний був „співпрацівником”, щоб допомогти краєви пережити лихо. Казав, що це немає різниці між тим, що пішов воювати з японцями, і тим, що пішов з ними на переговори, якщо один і другий думали про те, що то робити, щоб допомогти краєви пережити нещастя, що на нього спало. Казав, що його замір буде улекшити Філіппінам життя під японським правлінням.

ХОЧУТЬ ПОЗБУТИСЬ НІМЦІВ.

Чеська делегація, що прибула до Лондону на чолі з прем'єром Зденком Фірінгером і міністром закордонних справ Яном Масариком, відвідала британського міністра закордонних справ Бевіна в справі негайного вигнання з Чехії двох мільйонів німців, що ще знаходяться в Судетах. Бевін мав заявити, що ті німці мають бути переселені до Німеччини, але це повинно відбутися „в людський і упорядкований спосіб”, що означає, що треба депортувати тоді, коли буде знайдено для виселених місце в Німеччині.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРШОПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Початкова ціна три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На шість місяців	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Державі Сполучених Штатів:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На шість місяців	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з суботи (з англійською частинкою):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На шість місяців	\$1.50	Six months	\$1.50

За оголошення редакції не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

НЕПОТРІБНИЙ ЛЯК ЗА АМЕРИКУ!

Як знаємо, наш уряд дав уже до пізнання, що не думає задержати тайну виробу атомової бомби для Америки. Представник Злучених Держав в Юнайтед Нейшенс Організації, Е. Р. Стетініус мол., що був недавно секретарем стейту, виразно заявив, що це міжнародне тіло буде ознайомлене з подробицями цього винаходу. А коли іде про американську прилюдну опінію, то вона за те, щоб досліди над тим винаходом віддати до ужитку цілій людськості на мирне зужитковання для продукційних цілей, чи взагалі на поліпшення людського життя.

Правда, в Герстових газетах був натяк, що таку зброю варта вжити теж для справи упорядкування світу, що можна розуміти і так, що евентуально можна нею налякати диктаторів і заставити їх зійти з тоталітарного шляху, що є кривавим і насильним, а прийняти демократичний. Та це голос — і то все. Однак це вистарало, щоб дати притоку в Совецях якомусь М. Рубінштайнові накинута не так на Герста і йому подібних, але до певної міри давати з цього приводу ширшу лекцію цілій Америці.

Ми тої думки, що атомова бомба повинна бути так забезпечена, щоб її ніколи ніхто більше не вживав. Ні її, ні подібних винаходів, можливо ще й страшніших, бо інше готовий прийти кінець людському існуванню, а хоча б і людській цивілізації. Ми переконані, що в Америці експлуатація на випробування атомової бомби як зброї, а американці будуть проти такої зброї в будучині, пізнавши її наслідки. Та в Совецях, як виходило, бояться, що може бути інакше, та що отся страшна зброя могла би бути вжитою евентуально навіть і проти Совеців, які, покищо, такої зброї ще не мають.

Як сказано, ми віримо, що Америка, коли іде про неї, скінчила з цєю зброєю. Зате менше маємо довіри, що коли так Злучені Держави виявили всю тайну тої страшної зброї, чи не знайшовся би хтось інший, що евентуально жив би її для своїх планів і порохуноків. Американський нарід просто ненавидить "імперіалізм". Він проти нього, як його бачить в інших народів, він і проти нього в себе в дома. Те, що Америка тепер робить під враженням війни і бажанням себе забезпечити перед евентуальним другим Перл Гарбором чи чимсь подібним, немає нічого спільного з якимсь "американським імперіалізмом", про який згадує Рубінштайн в советському журналі. Знов на інший "імперіалізм" Америка не піде. Зате можна говорити скорше про російський імперіалізм бо той росте на наших очах. Він мріє про панування над цілим світом. Знов фанатики, що про таке мріють, є спосібні до всього. Тому можна мати поважні сумніви щодо цього, чи можна їм зраджувати тайну такої зброї, якою є атомова бомба. Тут прийнятні є рація сумніватись, але за Америку таки нема потреби лякатись. Вона поведе себе по людському!

3 нагоди візду в столицю Японії

З головної квартири ген. Доглеса МекАртура заповідають, що формальний візд американських окупаційних сил у само серце Японії, в її столицю Токіо, відбудеться уже цієї суботи. Це буде кульмінаційна точка, коли глядіти на події, що там відбуваються, з прес-тіжесентиментального боку. Для японців буде це чи не найбільш пригноблюючою подією, бож це візд у таке місто, що є осідком їхнього божка-царя, на якого землю не вступила від непам'ятних часів ніяка озброєна, чужинська сила. Це теж кінець ніким досі необмеженого авторитету релігійного й державного начальника японського народу, яким є японський цар, бо Гірогіто, японський теперішній імператор, дістає тепер прикази від американського генерала, Доглеса МекАртура, начальника команданта альянтських окупаційних сил. Він може почуватись ще щасливим, що в його положенню вдалося йому ще діпняти цього, що його досі не поставлено на ліст японських, воєнних кримінальників.

Такий є сумний кінець "японського соніка" і його імперії, найбільшої, яка колибуть існувала в світі, здобутої в розмірно дуже короткому часі кривавим шляхом при допомозі вихованих у фанатизмі воєнків, що вважали своїм щастям гинути за те "сонічко", за імператора, за імперію.

Просто вірити не хочеться, коли поглянути на мапу Азії, щоб можна було опанувати такі величезні простори з цієї малої японської території, що становить владу Японію. Тільки надзвичайний фанатизм, що пхає до щораз нового здобування і насилья, та терористичні методи панування, могли цього доконати.

Доконали, але що з цього? Уся та імперія тепер у мить розлетілась, а країна, що дала місце таким фанатикам, нині в покорі благає помилування, втративши не тільки загарабне, але багато з того, що набувалося віками. Крім цього ще й властива Японія опинилась під чужою окупацією, яка заводить у ній новий порядок і приучує японців до нового способу думання і діяння.

Ще що робиться з Німеччиною, а тепер з Японією, це наука для тих, що думають, що фанатичний поклін силі є вишарпаним, щоб перемогла якась фанатична ересь, що хоче опанувати світом при допомозі насильства, терору і диктатур. Англія пішла перша, як велика демократична потуга, війною проти Гітлера. Не пішла з ним на ніякий компроміс Америка, що перебрала на себе майже весь тягар знищення

господарства. Мовчки Безхатний звернув рукопис. Співрозмовниця видивилася, певно сподівалася похвали. По довгий мовчанці запитала його думки.

— По моєму забагато цукру, а нема перцю, ні солі! — сказав він.

— А може ви не зрозуміли, що читаєте? — трохі образилася панна. — Цю мою новелку читало кілька наших визначних людей. Всі кажуть, що вона зовсім не зла.

— Хто, наприклад? — Панна нахилилась з десяток імен. На своє превелике здивування Безхатний вчув між ними і своє. Перепитав, власним вухам не довіряючи:

— Так ви вислали цей рукопис і до Безхатного?

— Не вислала! — сердито відповіла панна. — Мистер Безхатний — це робітник, недавній емігрант. Працював на фармі по сусідству, коло школи, де я вчу... Казав, що чо-

Микола Чубатий.

Політика чудасій в новій Польщі

Ще, що тепер діється в Європі, не можна назвати інакше, як політикою чудасій. Старий світ перевертається догори дном, а на його місце приходить наразі світ нерівний, повний нелогічностей та без морального опертя. Тому, що новий повоєний світ в Європі твориться наділі під опікою аморального большевизму, він виглядає диким, неморальним та нелогічним. Одиноким певним фактом в Європі це панування большевизму, не тільки большевизму політичного, але також большевизму культурного та большевизму морального. Совети свідомо вторгують такий стан, який ніяким чином встояти не може, щоб зі своєї, добре забезпеченої євразійської бази, керувати згодом тим хаосом, що мусить прийти в так улаштованій повоєній Європі.

Не іде тут про соціальні переміни. Вони до певної міри є природною еволюцією — з одного боку зросту населення, з другого боку новачного поступу в техніці та економії. Іде про поворот до часів темної реакції з повним ігноруванням природних національних і гуманістичних тенденцій Європи, як і повним ігноруванням основних засад справедливості та гуманності суспільства. Цілому світові треба нині, як вмерти, повороту до релігійної етики, бо в протилежному випадку прийде повна анархія та міжнародного беззаконня.

Велика та Самостійна Польща. Українцями годі мати сантимент до поляків. Шістьсотлітнє історичне минуле польсько-українських взаємин не дає ніякої основи українцям плакати над долею його західного сусіда. Двадцять літ існування самостійної Поль-

щі, це немов реалізація візії модерного польського поета С. Виспянського "Мялесь хаме злоти руг, зостал ці сен ено шнур". Польща поверсаласька повсталася як держава справді самостійна, повна життєвої сили патріотичного народу. Правда народу середно великого, але динамічного та далеко ще не здегенерованого. Та польська політична думка, замисль йти по природній лінії призначення права всім сусідам на вільне життя, зокрема українцям, теж відмодуженому та динамічному народові, пішла на завоювання сусідів. Завоювані, польські території на сході наділи більше приносили плодів полякам ніж зисків. Всупереч логіці провід польського народу хотів завоювань замість призначення, відносин з українським народом, держава, що інтереси України покривалися з інтересами самостійної Польщі. Українці та Польщі треба було знищити імперіалізм напів європейського, напів азійського колоського, напів зазірава від десятих літ віддих обом народам. Біля 150 літ російського панування повинно було навчити поляків глядіти реально на світ. Поверсалаські поляки, замість помагати організувати нову східну Європу вільних народів, що в роках 1918-1920 це було цілком можливе, пішли на дрібне завоювання частини України та Білоруси. Польські 1918 р. мали в руках справді той "злоти руг", що би стати організатором та герольдом волі народів та ним не стали і лишились ім нині тільки "шнур", на яким нині веде їх червона Росія.

Західна межа нової Польщі.

Сталін обіцявав Аліянтам створити велику і самостійну Польщу. І дійсно створив.

Дає полякам тільки, що аж вдавляється можна. Дає ім не тільки піски східних Прус (бо найкращу частину Прус з Ке-нігсбергом забрав собі, але ще й дає ім східну Німеччину по Одру та Нісу. Край ці, з ви-імкою Шлеска, навіть історично не були якийсь довгий період польськими. Переходом, 900 літ тому, Болеслав Хоробрий потягнув границю своєї держави аж по Нісу, сто літ пізніше Болеслав Кривоустий опер границю Польщі на Одру та Штеттін, але ані етнічно ані політично ці краї до Польщі не належали. Край ці нині на 95-100 процент німецькі з населенням біля 12 мільонів німців, спеціально націоналістично наставлених. Як перегризти зубами цю територію, щоб з неї зробити Польщу? Здається скорше можна собі зуби помолити!

Отже радять викидати німців з тих просторів. Новий план повоеного безглуздий, бо куди їх викидати? Середу-ща та західна Німеччина це країни вже перенаселені. Одиноким рада, колиб тих німців Сталін взяв на Сибір, однак він такого наміру не виказує. На Сибірі нині є вже 10 мільонів українців, в чім має бути сім мільонів, виселених в часі теперішньої війни та яким заборонили повертати в Україну. Додати ще 12 мільонів німців, так на Сибірі буде тоді росіянин один на чотирьох. Сибір стане неросійський, а це теж небезпечно! Англія не виказує охоти, щоб для тих мільонів німців відступати якусь колонію на поселення. Витворюється отже ситуація хаосу, потрібного Сталінові, щоб скому-нізувати ще й Німеччину.

Свобідні та демократичні вибори в Польщі.

Така "велика та самостійна" Польща має уряд з ласки Сталіна, що не має ніякого опертя в народі та наділі є агентурою Кремля. З тим вже не та-Гітльє навіть Сталін, бо воєнні репарації для Польщі узяв він внутрішньою своєю справою, якою аліанти західні най-навіть не клопочуться. Сталін сам заспокоїть Польщу так, як буде вважати відповідним та вказаним поступити зі своїми підданими.

Обіцяні свободні вибори в Польщі, це вже справа нині напів призабута. Осубка-Моравські, польсько-єврейський прем'єр в Варшаві, так і сказав, що вибори відбудуться тоді, як емігранти зв'язані з теперішньою війною повернуть домі. А що більшість емігрантів вертати не думає, то Осубка - Моравські має часу доволі на вибори. Тоді, як Польща під його володінням буде пригтована до виборів, тоді він випустить чужих журналістів і відбудеться представлення. Відбудуться вибори в присутності закордонних журналістів.

Польський нарід, який, по-

дбно як західні українці, вважав комунізм за найбільшу національну язву, яка ледви однією до двох відсотків населення потягла за собою перед теперішньою війною, тепер вискаже довіру для комуністів по-наде 90 процент голосами і остане велика самостійна Польща, найближчий кандидат на члена Советського Союзу.

Щоби не пуджати західних демократів, що Совети посу-нулися вже аж по Одру, буде виглядати, що Совети є тільки по лінії Курзона, а на захід від неї є самостійна та велика Польща, однак з урядом з ласки Кремля, що виконувати буде всі поручення Москви краще як який родовитий москаль.

Дрібні нерозв'язані справи на сході.

Схотіліб поляки бути самостійними, так на це найдеться багато мирних способів, щоб їх від того відврати. На заході будуть німці і Сталін може виступити як справедливий суддя, бо вони теж можуть у слушний час добути ласкавий погляд батька Сталіна, коли почервоніють.

На сході найде Сталін куди ще більше узаєднати претенсії рушити лінію Курзона, ніж польські до Одри. Таж ще недавно, бо 1941 року проф. Станіслав Грабські, тепер шикша в уряді тоїж самостійної і великої Польщі, робив угоду з представником по передника Сталіна, великим князем Миколаєм Миколаєвичем, про польсько-російську границю. Тоді не лінія Курзона була вибрана на польсько-російську межу, але лінія "Вислоки", 30 миль на захід. Старі українські міста Перемішль, Ряшів, Переворськ мали тоді відійти до Росії. Чомуж нині так само "велика" і так само "самостійна" Україна, не малаб дістати назад своїх західних історичних границь, куди більше узаєднаних ніж західна польська межа на лінії Одри та Ніси.

Простори надодриянські та наддністрянські належали до Польщі по 20 чи 30 літ й то коли, в яку давнину, зовсім так само Люблян належав на тридцять літ до України за князя Льва Даниловича. Ряшів і Переворськ, лінія Вислоки, була границею української держави повних 300 літ. Наби-ралася там, правда, за пізніших 600 літ який мільон подіків, так їх можна перекинути через Вислоку куди лехше ніж 12 мільонів німців через Одру!

Сталін може ще й за тих українців впінутися, бож тепер в цій епісі політичних чудасій все можливе. Раз Вислон зі своїм правом самовизначення пішов у відставку, так можна все комбінувати.

Європа страшила свою керму, свої моральні засади. Не відіскає їх, так полетить у пропасть большевизмський хаос та повного поневолення Советами.

ДИВНІ НОВИНИ**ВИДАВ РЕШТУ ЗІ СОТКИ ЗАМІСЦЬ З ТИСЯЧКИ**

У Пенделтон, в стейті Орегон, продавець газет зміняв сотку і видав решту покупцеві, який купив лише один примірник газети з 27. серпня. За хвилину завважив, що дістав тисячку, а не сотку. За два літ прийшов купуючий за рештою із тисячки, а продавець видав решту.

ЗЛОВИВ НА ВУДКУ ПОТОПАЮЧОГО ЧОЛОВІКА

У Сан Дієго, в стейті Каліфорнії, ловив рибу з мосту Мишен Бей Брідж Джан Кол. Закладаючи вудку, завважав, як на водних лещетах перевернувся незнайомий чоловік, під напором філь з переїзжаючої лодки. Швидко закинув рибак вудку потопачому. Він вхопився її при її помочи виліз на мілку воду.

ОЛЕКСАНДЕР ЛУГОВИЙ

БЕЗХАТНИЙ

(Повість з імігрантського життя в Канаді, нагороджена на Літературнім Конкурсі У. Н. Союзу).

72)

(Всі права застережені)

Його перетомленого хилило до сну. Куняти лемберджеві не лижее. Тож динив цигаркою не гірше паротягу, а від нічого діяти переглядав йому надіслане видання воєнно-історичного товариства і йому присвячене. Спроби Безхатного у літературі й віршуванні дійшли й до Європи, містилися в повоєнних виданнях. Звідси й присвята.

До вагону якось увійшла пані в коротенькій спідничці, років так 25. Закинула ногу на ногу якраз напроти Безхатного. Прочитала назву книжечки на окладщині, спиталася, чи українське, підсунулася ближче. Слово по слові, панна заго-

ворилася. Розповіла, що учить теж, а поза тим пробує сил в поезії, в літературі. Без усяких "джентельменських" здивувань та розсипання компліментів Безхатний попросив показати зразок своїх праць. Панна не дала так дуже й просити: покопалася в саквоюж, з чемною усмішкою подавала працю.

Взявся Безхатний оповідання читати. Отже собі, цілком перебране з американських дешевих журналів. Солоденьке, аж нудить! Герої — відомо — він і вона. Повно окликів — "о, май дірест", "о, май гони", "о, май світ" у дослівному перекладі по українськи. Поезія

ще гірша! Мовчки Безхатний звернув рукопис. Співрозмовниця видивилася, певно сподівалася похвали. По довгий мовчанці запитала його думки.

— По моєму забагато цукру, а нема перцю, ні солі! — сказав він.

— А може ви не зрозуміли, що читаєте? — трохі образилася панна. — Цю мою новелку читало кілька наших визначних людей. Всі кажуть, що вона зовсім не зла.

— Хто, наприклад? — Панна нахилилась з десяток імен. На своє превелике здивування Безхатний вчув між ними і своє. Перепитав, власним вухам не довіряючи:

— Так ви вислали цей рукопис і до Безхатного?

— Не вислала! — сердито відповіла панна. — Мистер Безхатний — це робітник, недавній емігрант. Працював на фармі по сусідству, коло школи, де я вчу... Казав, що чо-

гося так свіжого він це не читав...

Безхатного підмивало заре-готатися панні просто в обличчя, та якось стримався.

— Що ж, — сказав Безхатний — молодий чоловік. Можливо не відважився говорити дівчині свою отверту думку.

— А ви Безхатного хіба також знаєте?

— Це й як? Навіть дуже добре.

— Я щось не дуже вашим словам вірю.

— Вірите, чи ні, діло ваше — втихомирюючо закінчив він розмову.

Панна учителька всеж не повірила. Собі на біду звернула увагу на книжку, попрохала дозволу переглянути. Щоб її змішання не бачити, Безхатний вибачився, піде пити воду. Але з другого кінця вагону з під ока сльозив за учителькою. Прочитавши присвяту панна густо почервоніла. Зрозуміла, з ким говорила. Шпурнула книжку, вхопила саквоюж та

бігом подалася до другого вагону... Ще, значить, не зовсім затратила почуття сорому.

Висів Безхатний у невеликому фермерському містечку. Поблукавши пару годин нанявся вичистити подвіря у склепаря-українця. За півтрьох днів вичистив два стійла для корів, курник, свинюшник, з десятком добродушних підсвинків у ньому, покладав безліч всяких скриньок і скринечок, якісь почорнілі дошки, замів обширне подвіря. Склепар заговорював уже про те, щоб Безхатний залишався у нього назавжди. Діти пойдуть до школи у Саскатун, а він потребуватиме помічника. Пропозиція добра! Безхатний попрохав пару годин часу на надумання. Але, вибираючи з курника яйця, склепарка заверещала, начеб ті яйця вона сама знесла, або були вони з чистого золота. Склепар видавався не злого людиною, за те з склепаркою довго не витримався. Через пару днів нанявся викопати

пивницю. Тут довго також не поспав, все через свою непокірність. А ще через пару днів нанявся на жива до фермера-українця, першої людини, у повний того слова значенні, поміж українцями, що їх до-велося надивувати за час двох і пів літньої поневірки по Канаді. Звідти виїздив хлопечко вже не нікому невідомим безробітним-емігрантом, і не "червоною кобилою". Іхав на за-прошення "від околиці до околиці, де лиш провадилося ське-такі громадянське українське життя. Ставав відомим, побажаний гостем для одних, а ненавистим ворогом для других. Мусів молодець привикати, як до схлибних похвал, так і до цуквання, всяких наклепів, навіть чорної клевети.

(Дальше буде).

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Америка й ідеали людства

Минулий тиждень був коронним у величезній змаганні Америки за перемогу ідеалів правди і справедливості над темними силами неправди, несправедливості і поневолення. Кожен з нас, хто нетерпеливо вижидає підписання згоди і проголошення нашим президентом Дня Перемоги над Японією, відчував, що закінчилася епоха у всесвітній історії. Цю епоху можна хіба загально характеризувати як епоху панування грубої сили.

Забгато невдач пережила теперішня генерація у минулому, щоб втілювати кинути в обійми надії на здійснення мрії. Дехто твердить, що немає сили, яка могла б повернути колесо історії в іншому напрямі. Коли б піти за такими голосами зневіри, та само собою виринало питання: „А що остається для рятунку знеможеного людства?“

Віра в надприродну Божу опіку над людським родом каже нам шукати за кожним проміньчиком надії. А цей проміньчик не такий дуже малий. Навпаки, він може могутніший, ніж усі, які досі в таких безвиглядних моментах появлялися. Цим промінням є факт, що Америка, тобто наша Америка, Злучені Держави Америки, стає у провіді світу.

Що наша Америка не думає уступати перед змаганням різних темних сил і йде вперед в напрямі намічених і проголошених ідеалів, пізнати з її потягнень для привернення демократії в Болгарії, Румунії, Австрії чи в Угорщині. Багато до думання дає нам факт проголошення недоторканості території Китаю; а в тому ж треба додати руку Америки. А вже найбільше надії для людства можна доглянути в енергійній акції американського департаменту стейту.

Від сьогоднішнього дня ми йдемо вперед. Ми йдемо на зустріч новій домі за безпеки, а разом з іншими Об'єднаними Державами ми йдемо на стрічу новому й ліпшому світові співпраці, миру й міжнародній доброті.

„Божа поміч привела нас до дня перемоги. З Божою поміччю ми осягнемо цей мир і добробут для себе, і для цілого світу в роках, які стоять перед нами.“

Читаючи цю промову, кожен свідомий громадянин набирав переконання, що це не звичайні фрази з нагоди якогось празнику, а це просто програма уряду, який розуміє свою відповідальність перед історією людства. Коли Америка змогла осягнути просто небувалу перемогу на полі бою, то вона почуває теж у собі й силу повести світ до кращої будучності. Питання хіба, чи наша країна має досить моральних сил до виконання такої програми?

Тут теж висловимо наше переконання: Як не має наша Америка відповідної моральної сили, то хто її має? Мусимо вважати це нашим зобов'язанням, щоб наші діти, діти Америки, діти української громади в Америці, що діждалася таких часів, коли наша батьківщина стає у провіді світу для його щастя.

„Це був дух свободи, який дав нам нашу збройну силу і

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ВУДБАЙН, Н. ДЖ.
На допомогну акцію.

Наші громадяни - союзівці Василь і Анна Зінюк уладнали 19. серпня обід в церковній селі в честь свого найстаршого сина Івана, який повернувся з війни додому. Він був на Паціфіку і перебував цілу виправу ще від часу нападу на Перл-Гарбор. Гостину приготували батьки, і інша родина і хресна мати Олена Кузін. Відповідну промову виголосив о. Левицький, потім привітала похресника хресна мама і Антін Романюк з Милвил. У гостині брав теж участь брат Івана, Василь, котрий приїхав аж з Техасу і місцеві громадяни та гості з Філадельфії. При цій нагоді відбулися заручини ланни Анастасії Зінюк з українським молодцем Василем Ключка, який був три роки у Перл-Гарбор. Полтавець Лукія Сатюк пожелав, щоб наша громада росла і розвивалася, а потім на зазив о. Левицького переведено збірку, яка принесла \$48.58. Зложили: Іван і Софія Филіпчук \$2, а інші по \$1, а це: Т. Ющак, І. Зінюк, В. Ключка, о. Н. Левицький, В. Курбілка, В. Зінюк, Л. Садюк, М. Михасюк, П. Чарка, Анна Зінюк, В. Гнатюк, Г. Времич, решту дрібними. Зі збірки вилановано на адресу Українського Допомогового Комітету у Філадельфії \$16, а решту віддано на церкву.

Н. Л.

Союз Українських Канадійських Вояків (СУКВ) (ДЕННИК).

1. травня 1945. — Я не дуже часто захожду до нашого клубу, однак як лише маю нагоду, то ніколи не опущу. Цю нагоду я використав вчора й тому нині я відпочиваю на вигідному кріслі.

Зараз по моєму приході, цілком несподівано, здивався я з американським моряком, Павлом Проданним. Мені було дуже дивно, що я здивав тут „Янка“ в канадійському клубі. Може тут ще хто є?

Наступної неділі український Великдень, однак, як минулого Різдва так і тепер, я не зможу тут бути. Служба не дозволяє!

Моїх старих знайомих з минулого року нема тут. Деякі вернули додому, інші виїхали на континент, а ще інші пішли в дальшу дорогу, звідки вже не повернуть.

Щодо цього клубу то скажу, що рівного йому я не бачив. А я вже бачив їх багато. Тут дійсно чоловік почувається як дома. Щира подяка всім, хто причинився до заложення цього дому.

Ігор Петренко,
Лонг Айленд, Н. Й.

2. травня. — Це моя перша завага в деннику. Я не хочу повторювати загального вдоволення з нашої домівки, а лише скажу, що ми всі почуваємося тут як у власному домі в Канаді. Коли б не цей дим, то багато наших вояків не мали б нагоди навчитися стріляти, ба- раболі, моркви, редьки та

ВІДІХАЛА ДО КИТАЮ. — Це пані Чанг Кай Шек, дружина китайського генераліссіму, що вже відлетіла літаком до Чункінгу. Перед виїздом аложила прощальну візиту президенту Труманові, як це бачимо на образку.

плакати над цибулею. Тепер вони знають, що то значить приготувати обід. Щира подяка належить тим, що були тут від початку й привели цей дим до того порядку, в якому він тепер знаходиться. Честь їм!

Марія Васко,
Вінніпег, Біч, Ман.

3. травня. — Я тепер на відпустці й зайшов до української домівки. Тут гарно й вигідно як дома. Маємо українські книжки, часописи, радіо. Я чуюсь щасливим, що довівся про цей дим і зайшов до нього. Тут я здивав всіх своїх знайомих з Монреалу. Як лише дістану другу відпустку, то напевно прийду сюди знов.

Іван Коваль.

4. травня. — Це моя перша гостина в цій домі й я дуже вдоволений, що зайшов сюди. Тут я здивав кілька хлопців, яких я знав з дому й почув українську мову. Вже давно, як я говорив по українськи й вже зачав забувати.

Я став членом Союзу в Римі, 6. січня. Я був у українській церкві у Римі й зацікавився з трима родинами, в котрих був на святах, дуже гарні люди. Шкода, що мушу скоро відїжджати до Голандії. Я хотів би побути тут ще хоч кілька днів, бо тут так приємно й чистенько. Ніколи не забуду цю домівку й при найближчій нагоді поверну знов. І. Г. Шпіський.

5. травня. — Для мене це є

КАНАДІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ ПИСЬМЕННИК І ЖУРНАЛІСТ, О. ІВАХ, ПРИЙДЕ ДО НЬО ЙОРКУ І В НЕДІЛЮ 9. ВЕРЕСНЯ ВИГОЛОСИТЬ ЛЕКЦІЮ НА УКРАЇНСЬКІ ТЕМИ В САЛІ СВ. ЮРІЯ, 217-219 ІСТ 6-ТА ВУЛИЦЯ. ПОЧАТОК У ГОДИНІ 2:30 СПОЛУДНЯ.

ПРОСИМО ГРОМАДЯН ПРИЙТИ ГРОМАДНО.

Об'єднаний Комітет Українсько-Американських Товариств міста Нью Йорку.

УВАГА! — НЬО ЙОРК, Н. Й.!

ВАЖНЕ ДЛЯ РОДИЧІВ УКРАЇНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ! ПОВІДОМЛЯЄМО ВАС, ВЕЛИМИШАНОВНІ РОДИЧІ УКРАЇНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ,

РІДНА ШКОЛА

ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВ. ЦЕРКВІ СВ. ВОЛОДИМИРА 334 ІСТ 14-ТІЙ ВУЛ. В НЬО ЙОРКУ,

РОЗПІЧНЕ НАУКУ

ДНЯ 15-ГО ВЕРЕСНЯ 1945 Р.

так, як це було в минулому.

Навчання рідної мови, історії, літератури і співу, так для менших і старших дітей, вестиметься кваліфікованими силами. Обов'язком Вас, Родичів українського походження, є, подбати про своїх дітей і дати їм нагоду користатися з цієї науки і доброго християнського виховання.

ВПИС дітей до РІДНОЇ ШКОЛИ почнеться дня 10-го вересня 1945 р. від години 5-тої до 7-мої кожного вечора в Канцелярії парохіальній.

Не відкладайте! Дайте дітям нагоду пізнати чар рідної мови-пісні!

За науку і приємне виховання ручить ЗАРЯД РІДНОЇ ШКОЛИ.

ПОШУКУЄМО 360 ЖЕРТВОДАВЦІВ по \$100

НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ“ НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

„Свобода“, орган Українського Народного Союзу, свідома того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були завжди прикладом жертвенності в кожній гуманітарній акції американських українців, закликає їх тепер до активної та жертвенної участі в проголошеній отсим надзвичайній кампанії, якої ціллю є знайти 360 жертводавців (осіб, товариств, чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менше як \$100 на допомогу найнещасливішим з нещасливих — українським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії „Свободи“ на допомогу українським жертвам війни зложили:

140) Геновефа Зепко, гоолвна рада У. Н. Союзу, Акрон, О. \$ 100.00

Оголошено попередню 13,950.00

Разом \$14,050.00

ХТО НАСТУПНИЙ?

Дальші жертви — по сто доларів чи більше — просимо слати чеками чи поштовими переказами, виписаними на „Свободу“, на таку адресу:

SVOBODA

P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.

„Причина“, про яку була згадка в „Свободі“ виставлено, що вони в біді, то теж і на те, щоб найшлися одиниці, щоб їм особисто помогли. Так і робиться. Зайди буде можливе до здійснення те, що пропонуєте, треба допомогти тим людям у Швайцарії, щоб могли жити і докінчити свої наукові праці. Вашу жертву можете післати отсій людині, про яку згадуєте і її високо ціните, а зробите добре діло.

М. С., Нью Йорк. — Таку справу треба добре перевірити. Не можна писати „можливо“, а треба знати, коли „певно“ можна спроводити, коли хочеться зивати до прилюдної збірки. Таких людей, чи подібних, що дуже тут придалось би, є більше в Європі.

КУПІТЬТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

НЬОАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ!

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА з нагоди закінчення війни і перемоги над ворогами влаштує

VICTORY CELEBRATION

В НЕДІЛЮ, 9. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 9, 1945)

НА ЦЕРКОВНІЙ ПЛОЩІ, 675-681 SO. 19th STREET, NEWARK, N. J.

Початок у 1. годині зполудня.

До танців буде пригравати славна Орхестра п. Снігура. Комітет цим запрошує Вас прийти на цю радісну забаву. КОМІТЕТ.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КУПІТЬ ІЇ ПОТРІБНІ КНИЖКИ!

Не досить післати дитину до школи. Треба їй ще дати книжки, без котрих вона не може навчитися читати, а потім книжки, щоби заохотили її читати.

Ось Вам вибір таких книжок для дітей:

ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука 50 ц.

ДРУГА КНИЖЕЧКА (читанки для 2. класу) М. Матвійчука 55 ц.

ЧЕТВЕРТА КНИЖЕЧКА (читанка для 4. класу) М. Матвійчука 75 ц.

ШКІЛЬНИЙ СПІВАНІК у двох частих. Зладив Ф. Колесса 75 ц.

ПОЧАТКОВА ГЕОГРАФІЯ, написав Степан Рудницький для народних шкіл 60 ц.

МАТЕМАТИКА, Ів. Андрущенко, практичні поради з арифметики та геометрії, опр. 50 ц.

ПРИГОДИ РОМКА БОМКА, Я. Вільшенка. Веселі вірші з малюнками для добрих дітей. 30 ц.

МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крип'якевича 15 ц.

МАЛИЙ КАТЕХИЗМ християнсько-католицької релігії. Уложив о. Іван Рудович 35 ц.

ХРИСТІАНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА НАУКА ВІРИ в біблійних оповіданнях для дітей. о. С. Біленький 50 ц.

ДЛЯ УЧИТЕЛІВ:

МЕТОДИКА правописних і словесних вправ з додатками: диктати, зразки говірок і списи висловів. Практичний підручник для вчителів і кандидатів учительського знання. Зладив д-р Кость Кисілевський 65 ц.

МЕТОДИЧНИЙ ПІДРУЧНИК до навчання перших початків українського письма. Зладив М. Матвійчук 75 ц.

Замовлення слати:

„SVOBODA“

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY 3, N. J.

РОБІТНИЦІ І РОБІТНИКИ

Як шукаєте за працю, або хочете змінити цю, що тепер маєте, на кращу, то зголосьтесь до тих підприємств, котрі подають оголошення за робітницями й робітниками в „Свободі“. Зголошувачі у них скажуть їм виразно, що ви читали їхні оголошення в нашій часописі.

УВАГА! ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ В ЕЛІЗАБЕТ Н. ДЖ.

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ ПОБІДИ (VICTORY DANCE)

В СУБОТУ, 8. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 8, 1945)

У ВЛАСНИХ САЛЯХ,

214-216 FULTON STREET, ЕЛІЗАБЕТ, Н. Дж.

Початок у годині 7. ввечір. Вступ 50 центів.

Вступ для вояків вільний. Пригравати буде музика Йосифа Снігура. На цей баль запрошуємо всі Товариства, Братства, Сестринства, Клуби і чесних громадян до численної участі.

Комітет.

Праця для жінок і муштин WANT ADS

Classified Department—Bergen 4-8337—Bklyn 9-0842

ПОТРЕБНО МУЖЧИН

КІТЛЯРІВ

Першої класи
Знаряддя і броварня робота
ЮНІОНА ПЛАТНЯ
Велика повсюдні програма
SCHOCK GUSMER CO.
816 Clinton Street
NOBOKEN, NEW JERSEY

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

ПОТРЕБНО МУЖЧИН—ЖІНОК

МУЖЧИН—ЖІНОК

Ви об'єзані супроти себе самого і вашої родини дістати стаю працю.
ДОБРА ПЛАТНЯ
Респектує позиції з гарними робітничими умовами є пропозиції для
Porter's
Воскувачів флюорів
Жінок до чистки
В офісних будинках і банках
Голосіть тепер по добрі позиції
HARDY-MAN CO.
145 West 45 Street, N. Y. C.
Near Broadway, Room 500

ПРОТОКОЛ

З НАДЗВИЧАЙНОГО ЗАСІДАННЯ
головного уряду Українського Народного Союзу, що відбулось в днях від 23-го до 26-го липня 1945 року в домі У. Н. Союзу під ч. 81-83 Гренд Стріт, Джерзі Сіті, Н. Дж.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО, Е. ЛЯХОВИЧА:

Свої обов'язки як головного радного, за час охоплення отрим звіт, виконував згідно з постановами статута У. Н. Союзу. Себто кожний раз подавав свою думку на ті союзові справи, на які Екзекутивна рада ставила мені запит. Також працював для У. Н. Союзу так, як це дозволяли мені обставини. Хоч важко мені тепер, з огляду на віддачу дозидати до Нью Йорку, проте прийняв шераз на цей рік головуство в 204. відділі, щоби бодай частинно облекшити секретареві відділу, М. Близнакові, важку і відповідальну працю адміністрування відділом, що складається з тисячки членів.

Коли ходити про працю в інших відділах, то такої я не виконував, просто томо, бо не було нагоди. Як я вже згадував в своїх попередніх звітах, Нью Йорк лежить близько Джерзі Сіті, себто близько Головної Канцелярії. Також до ньюйоркських відділів належать два члени Екзекутиву У. Н. Союзу. Внаслідок цього відділи волять звертатися з різними союзовими справами безпосередньо до Головної Канцелярії, або до згаданих членів Екзекутиву, а не до головного радного. Це зовсім зрозуміла річ і цим я зовсім не думаю кому-небудь докоряти, а стверджую лише факт. Коли судити загальну союзову роботу на ньюйоркських терені, по тій праці, що ведеться у моїх відділі, то за останній час вона повинна зробити поважний поступ вперед.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО, Д. ШМАГАЛИ:

Вповажати Пані і Панове Урядники У. Н. Союзу:
У минулому році, котрий був ювілейним роком У. Н. Союзу, моя праця була така:
Злучені відділи У. Н. Союзу в Клівленд, О., відсвяткували 50-літній ювілей 30. квітня. На тім святі, головним бесідником був гол. пресид. Микола Мурашко. Також промовляли гол. радні Геневефа Зелко, а крім того організатор У. Н. Союзу Д. Білєцький, що саме працював в тім часі в Клівленд. Свято було успішним, завдяки праці всіх відділових урядників, та їх повній кооперації зі мною.

У порозумінні з гол. пресид. М. Мурашком, я зарядив організаційні збори на 31. квітня, і на цих зборах були представники всіх відділів Клівленду й околиць, а це з Акрон, Лорейн і Лейкуд, О. Виснаєння різних справ У. Н. Союзу п. Мурашком і його відповіді на запити присутніх, були вповні вдовольняючі для всіх. Рівнож л. Мурашко закликав організувати нових членів до У. Н. Союзу в рік його ювілею, та помагати організувати п. Білєцькому так, щоби його праця вдалася успішно. Вислід цієї праці був добрий, бо зорганізовано значне число нових членів.

На припоручення гол. секр. Д. Галичина, я був на ювілейній святі У. Н. Союзу в Акрон, О., 3. вересня, і висловив там відповідну бесіду про значіння ювілею У. Н. Союзу.
Теж на припоручення головного секретаря, полагав я в жовтню справу з відділом 260, де секретарка була хора. Отже я був на трох місячних зборах відділу та помагав збирати вклади членів. Описав членів згаданого відділу, по довшій застанові та за моєю порадою, злучилися з відділом 112 У. Н. Союзу.

Клівлендські відділи У. Н. Союзу творять спільний комітет і мають свій уряд та касу. Час від часу сходяться на збори та радять над добром У. Н. Союзу, а теж над тим, як би то найкраще помогти поневоленому українському народові. На цих усіх зборах я є завжди присутній. На останніх таких зборах 23. травня, вислано з каси \$100 на поміч нещасним українським жертвам війни, та переслано цю жертву через "Свободу", як також закуплено по 10 книг "Україна — занурена нація" В. Г. Черемшинея і "Українська Література" проф. Мєнінга. Згадані книжки передано американським бібліотекам, та деяким визначним особинам в стейті Огайо.

Упродовж минулого року працював у Клівленд і околиці організатор Д. Білєцький і він придбав до різних відділів коло 300 нових членів. У цій праці я давав п. Білєцькому свою поміч, на скільки це було мені можливим і на скільки він жадав її від мене.

Дякую п. Білєцькому за його щирю працю при організуванні такого значного числа членів.

Я виконував, якнайкраще міг, всі припоручення головної канцелярії У. Н. Союзу, та при кожній нагоді дбав про поширення доброго імені У. Н. Союзу.

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ РАДНОЇ, ЮЛІА БАВОЛЯК:

To the Officers of the Ukrainian National Association:
My report will be brief, since I haven't had any particular business with the executive board, except for routine matters. However, I had some activities in my branch. I retained and increased the membership in branch 186, also conducted other activities of importance to the cause of this branch, and to the general advancement of the Ukrainian National Association.

(Кінець буде)

ЛЮДИНА, НА ЯКУ ЗВЕРНЕНА ТЕПЕР ЗАГАЛЬНА УВАГА—це, очевидно, генерал Доуглас МакАртур, начальник командит альянських окупційних сил в Японії. Кажуть, що ця знімка відбиває дуже добре характер обличчя генерала.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПОСИЛАЙМО ДІТЕЙ ДО УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ!

З кожним початком шкіль-

ного року всі ми, родичі, маємо перед собою дуже важну проблему, а це: посилати чи не посилати дітей до української школи? Хто дітей не має, цей той важкої проблеми не розуміє і можливо навіть недогадується в чім саме лежить вага і трудність цієї проблеми. Ніхто не заперечить цього, що треба посилати діти до української школи, щоб навчилися української мови, дещо історії і т. п. Але як трудно це виконати, це хіба вже знають самі батьки, а почасти і учні.

До війни в Америці не були популярні чужі мови і в дітей незначно вмовлено, що англійська мова вповні їм повинна вистарчити. Тому родичі мали твердий горіх до згрізнення, заки переконали дитину, що в українській мові може їй пригодиться. Прийшла війна і силою факту доказала, що людські далеко краще знати більше мов, ніж одну. Наші хлопці, які не думали ніколи покидати Америки, розпоршились по цілому світі і не один з них мав проблему в розмові з людьми, які не знали англійської мови. Пишуть наші хлопці, що зустрічаються в Європі з українцями і цих послідних дивує, що американські воляки українського роду не вміють української мови. Вже з того самого стає сумним факт, що деякі воляки не можуть з власними родичами порозумітись без посередню. Возьмим таке: Родичі англійської мови не навчилися, хоч дещо говорять, та ніяк читати ні писати не вміють. Діти української мови не вміють. Війна розлучила їх, син пише по англійськи, батьки не можуть читати. Знову батьки пишуть по українськи, а син не вміє читати. Таких примірів є повно, а воно, хоч може на зверх виглядати смішно, та в суті річ це є справа болюча ну мову, а часом почуєте таке, що людина немилосердно ломить англійщину, удаючи, що забула мову своїх батьків.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЧЕСТЕР, ПА. — Тов. М. Тираса Шевченка, від. 156, повідомляє своїх членів, що триквартальні збори відбулися в неділю, 9. вересня, в гол. церкві, в годині 2. пообіді, точно. Просимо членів явитися на означений час, щоб до вечірніх зборів завітати. Просимо приєднати нових членів до Союзу і Сестричтва, за що відстане нагороду. — За рад. Евдокія Геруля, пресид.; Анастасія Гриняк, кас.; Марія Ходак, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Я. — Сестр. Р. Пресс, Богородиці, від. 36, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбулися в неділю, 9. вересня, в гол. церкві, в годині 2. пообіді, точно. Просимо членів явитися на означений час, щоб до вечірніх зборів завітати. Просимо приєднати нових членів до Союзу і Сестричтва, за що відстане нагороду. — За рад. Евдокія Геруля, пресид.; Анастасія Гриняк, кас.; Марія Ходак, секр.

СЕНТРАЛ ФАЛС, Р. А. — Тов. І. Франка, від. 93, повідомляє своїх членів, що триквартальні збори відбулися в неділю, 9. вересня, в годині 10. рано, в гол. 59 Сентрал ул. бовзком всіх членів є прийняти на означений час, бо будуть важкі справи до полагождення. — Урад.

МАРИНЕРСВІЛ, ПА. — Бр. св. О. Ніколая, від. 78, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбулися в неділю, 9. вересня. Просимо членів явитися на означений час, щоб до вечірніх зборів завітати. Просимо приєднати нових членів до Союзу і Сестричтва, за що відстане нагороду. — За рад. Евдокія Геруля, пресид.; Анастасія Гриняк, кас.; Марія Ходак, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. Любова, від. 45, повідомляє своїх членів, що збори відбулися в неділю, 9. вересня. Просимо членів явитися на означений час, щоб до вечірніх зборів завітати. Просимо приєднати нових членів до Союзу і Сестричтва, за що відстане нагороду. — За рад. Евдокія Геруля, пресид.; Анастасія Гриняк, кас.; Марія Ходак, секр.

МЕНВІЛ, Н. ДЖ. — Тов. Любова, від. 349, повідомляє своїх членів, що збори відбулися в неділю, 9. вересня, в 2. годині пообіді, в. Набожницького. — І. Шегера, пресид.; І. Федина, кас.; Н. Лісний, секр.

і хочби вчасні треба її усунути.

Тому, родичі, доложим всіх зусиль, щоб наші діти училися української мови. Багато наших людей легкокожать рідним нашим патріотам треба пригадати слова І. Воробкевича:

Мово рідна слово рідне,
„Хто Вас забуває,
Той у грудях не серденько,
Тільки камінь має”.

Щоб наші люди не стидались своєї мови, то згадаю тут що в Канаді в Саскачеванському університеті в місті Саскачевані є катедра українознавства. В тім університеті учать української мови, історії, географії і взагалі того, що зв'язане з Україною і українським народом. На вивчення українознавства учащують студенти не лише українського роду, але всі, хто лиш хоче. Отже як канадські шкільні влади цікавляться нашою мовою, то як ми мали би вчити наших власних дітей?

Вкінці згадаю, що в часі війни наша тут роджена молодь, знаючи українську мову в письмі і слові, занімала позиції при цензурі на радіо станціях, чи при цензурі часописів, листів від воєнків і т. д. Виходить, що й тут наука не іде в ліс. Тому, батьки і матері подбаймо за українську мову бо вона може принести багато користей для наших дітей!

Марія Демидчук,
Бруклін, Н. Я.

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА
ЗАТРИМУЙТЕ СВОЇ
ВОЄННІ БОНДИ!

ЖАРТИ

Покарана невинність.

Воляк в останній війні в Європі вертався з містечка назад до бараків після тоо, як дав обстричи собі волосся в місцевому стрижі. По дорозі стрічає капітана, який вертає з застави в голф і несе в мішку палестри до підбивання кульок. Воляк салютує чомно капітанови, капітан пізнає його і каже: „Хлопче, візьми оці причадаки, а як вернешся до бараків, постав їх в моїй кімнаті”.

Воляк повісит мішок з палестрами через плече, йде до бараків. Йому на зустріч іде полковник. Воляк салютує полковникови, а цей добродушно заговорює воляка: „А, ви були на заставі в голф. Якже вам пощастилося?”

— „Ні, пане полковнику; я ходив стричи волосся до містечка...”

— „Чотирнадцять днів ареш-

ту за безлічну брехню!” — викрикнув обурений полковник.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ”.

Даром пробка МІДЕРТОН LAXATIVE

Тепер є небувала нагода для всіх, що терплять на неможливість звизнука й випробування коштовних ліків зела, а не найшли полєкції. Тим усім поручаємо спробувати даром Зела Мідертон, котрих не запарюється ні варитися, а споживається в натуральній формі. По-вжитті пробки переконаєтеся, як skutочно діють в неможливаніх газах, як кхаси шукня, газ, нестерпність, запір, брак апетиту, біль голови й інші неможливані, котрі походять зо злого травлення. Щоби переконатися, вишліть по пробку.

Спеціальна Оферта до звизнених цінах.

1. \$1.00 за 1 коробку Мідертону
2. \$1.50 за 2 коробки Мідертону
3. \$2.00 за 3 коробки Мідертону
Платіть за злізлам Мідертон у вашій суєтній аптеці, — як там воно не маюте, то вишліть до:
J. S. MILLER, Inc., Dept. U.
P. O. BOX 628, NEWARK, N. J.
Single package not sent C.O.D.
Small postage stamps acceptable.
Ціни важкі лише при замовленні просто з головного офісу.

БОЛІНІТ

Ранні на ногах, опухлі ноги, набридли мови, болісні ноги, флегмі (запалення жил), напухлі або болісні коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операції. Лікуємо згубніми ліками і котини.

Офісові години: в понеділок і четвер, від 1. до 8. веч.; вівторок і п'ятниця, від 1. до 6. веч.; в середу, від 1. до 5. веч.; в суб. від 12. до 4. пообіді. В неділю і свята нема уряд. годин.

Dr. L. A. BENLA
320 W. 86 St., New York City
Близько Бродвею.
ENdicott 2-9178
СПЕЦІАЛІСТ В БОЛІНІТ.

LEO SPINGARN, OPTICIAN

Successor to
J. H. MESSINGER
Established in 1888
130 FIRST AVE., NEW YORK
меж 7-мою і 8-мою улицями

Очи домально екзамінує досвідчений спеціаліст з багаторічним досвідом. Умірковані ціни.
Особлива увага на діти.
Отворено щоденно до 7 г. вечір.
У літній замкнено. В неділю від 10. г. рано до 2. г. пообіді.
Telephone: AL 4-4015

Повідомляю Вас всіх і всі парохії, католицькі, православні і інші, що я щойно вернувся по трьох роках служби в Американській Армії і дальше особисто проваджу своє погребове заведення.
Мої ціни дуже умірковані і приступні для всіх, а обслуга чесна і найкраща. Мій лайсенс є на два стейти: NEW JERSEY і NEW YORK.
В разі сумного випадку кличте наш офіс як в день так і в ночі.

ШАНОВНІ ГРОМАДЯНИ JERSEY CITY й ОКОЛИЦЬ!

Повідомляю Вас всіх і всі парохії, католицькі, православні і інші, що я щойно вернувся по трьох роках служби в Американській Армії і дальше особисто проваджу своє погребове заведення.
Мої ціни дуже умірковані і приступні для всіх, а обслуга чесна і найкраща. Мій лайсенс є на два стейти: NEW JERSEY і NEW YORK.
В разі сумного випадку кличте наш офіс як в день так і в ночі.

В разі сумного випадку кличте наш офіс як в день так і в ночі.

В разі сумного випадку кличте наш офіс як в день так і в ночі.

В разі сумного випадку кличте наш офіс як в день так і в ночі.

В разі сумного випадку кличте наш офіс як в день так і в ночі.

В разі сумного випадку кличте наш офіс як в день так і в ночі.

В разі сумного випадку кличте наш офіс як в день так і в ночі.

В разі сумного випадку кличте наш офіс як в день так і в ночі.

В разі сумного випадку кличте наш офіс як в день так і в ночі.

В разі сумного випадку кличте наш офіс як в день так і в ночі.

В разі сумного випадку кличте наш офіс як в день так і в ночі.

В разі сумного випадку кличте наш офіс як в день так і в ночі.

В разі сумного випадку кличте наш офіс як в день так і в ночі.

В разі сумного випадку кличте наш офіс як в день так і в ночі.

В разі сумного випадку кличте наш офіс як в день так і в ночі.

В разі сумного випадку кличте наш офіс як в день так і в ночі.

В разі сумного випадку кличте наш офіс як в день так і в ночі.

В разі сумного випадку кличте наш офіс як в день так і в ночі.

В разі сумного випадку кличте наш офіс як в день так і в ночі.

В разі сумного випадку кличте наш офіс як в день так і в ночі.

В разі сумного випадку кличте наш офіс як в день так і в ночі.

В разі сумного випадку кличте наш офіс як в день так і в ночі.

В разі сумного випадку кличте наш офіс як в день так і в ночі.

В разі сумного випадку кличте наш офіс як в день так і в ночі.

В разі сумного випадку кличте наш офіс як в день так і в ночі.

В разі сумного випадку кличте наш офіс як в день так і в ночі.

В разі сумного випадку кличте наш офіс як в день так і в ночі.

В разі сумного випадку кличте наш офіс як в день так і в ночі.

В разі сумного випадку кличте наш офіс як в день так і в ночі.

Д-р ВОЛОД. ГАШИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ
І АКУШЕР
650 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: ELex 3-5058
Урадові години: Від 1 до 3 пообіді
від 8 до 8 вечір. В неділю і середу
лиш за попереднім порозумінням.

ПРОДАЮ
ДОМИ, ФАРМИ, РЕСТОРАНИ,
САДУНИ, БУЧЕРНІ, ГРОСЕРНІ
і різного рода бізнеси.
Полагоджую матеріальні справи.
Продаю різного рода аскуруабо
PETER BARTKIV
Real Estate & Insurance Broker
Notary Public
399 E. 14. St., New York, N. Y.
Phone AL 4-8254

МИРОН ЛИТВИН
І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
861 SPRINGFIELD AVENUE
corner Harrison Place
IRVINGTON, N. J.
Phone: ELex 3-9090

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО
Завжди ЩАДІТЬ дещо
з вашого забезпечення.
Ми улажуємо прекрасні ЦІЛИЙ
ПОХОРОН за \$150.00
У випадку смутку в родині кличте:
KAIN MORTUARIES, INC.
S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET
PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4646
E. H. VREELAND, Mgr.
86 ELIZABETH AVENUE
NEWARK, N. J.
Phone Bigelow 3-6762

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребам по
ціні так низькій як
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Rigified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ВРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занімаєсь похоронами
В БРОНКС, БРОУКЛІН, NEW
YORK і ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel: ORchard 4-2588
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel: MErose 8-6577

ПЕТРО ВРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

„Він не сміє втечи” — про-
бурмотів науковець самий до
себе. „Ага, міні... я мушу ви-
сидити міні в повітря!”

Почитайте самі й дайте прочитати своїй дитині книжку, з якої
пізнати, як і чим можна в світі вибитись і перемогти нужду та
їні перешкоди і дійти до світової слави і слави, визнаючи як
одного так другого для помічі тому бідному народові, з якого
Походимо. Такою книжкою є:

Олександр Мишуга
(МИСТЕЦЬ І ЛЮДИНА)
Львів, 1938. Сторін: 208. Ілюстрацій: 60.
Ціна \$2 в книгарні „Свободи”.
Замовляйте, пишучи на таку адресу:

“СВОБОДА”
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, 3, N. J.

Коли крокодил кинувся до
нього, Тарзан підніс долішню
половину свого тіла вгору.

Тоді він вирапався на незу-
гарний горбок на галузі і
звідси приготувався до своєї
небезпечної подорожі.

Д-р Брекевз застрашився.
Він не міг повірити, щоб Тар-
зан міг справді перенятися у-
чинком милосердя.

„Він не сміє втечи” — про-
бурмотів науковець самий до
себе. „Ага, міні... я мушу ви-
сидити міні в повітря!”

„Він не сміє втечи” — про-
бурмотів науковець самий до
себе. „Ага, міні... я мушу ви-
сидити міні в повітря!”